

REVISORERNAS REDOGÖRELSE FÖR ÅR 2023

1. ALLMÄNT

Vi har under året genomfört vår granskning i enlighet med kommunallagen samt god revisionsred i kommunal verksamhet. Ernst & Young AB (EY) har biträtt oss i årets granskningsarbete.

Förutom granskning av kommunstyrelsens och nämndernas verksamhet har granskning även skett av kommunens helägda bolag via av kommunfullmäktige utsedd lekmanarevisor.

2. INRIKTNING OCH OMFATTNING

Målsättningen med revisionsarbetet är att främja ändamålsenlighet, effektivitet, rättvisande räkenskaper och god intern kontroll. Utifrån denna målsättning utarbetas revisionsplanen som ligger som grund för de granskningsinsatser som ska genomföras under året, inom såväl verksamhets- som redovisningsrevisionen.

Revisionsarbetets tyngdpunkt ligger på fördjupade verksamhetsinriktade granskningar utifrån risk- och väsentlighetsanalysen relevanta områden. Granskningsinsatserna syftar, förutom att fungera som underlag inför revisorernas bedömning och förslag till ansvarsprövning, till att ge impulser och förslag till effektivisering av de kommunala verksamheterna och att öka ändamålsenligheten.

Granskningar genomförs även av olika system och rutiner, intern kontroll i räkenskaperna, delårsrapport samt årsbokslut och årsredovisning. Insatserna syftar utöver att utgöra underlag vid revisorernas bedömning och förslag till ansvarsprövning, även till att främja rättvisande räkenskaper och god intern kontroll.

Som underlag för revisionsplaneringen har en övergripande risk- och väsentlighetsanalys genomförts. Utifrån denna analys har vi prioriterat olika granskningsinsatser och sammanställt dessa i en revisionsplan för 2023. Revisionsplanen förankras med kommunfullmäktiges presidium.

Projektplaner för samtliga projekt i revisionsplanen har utarbetats, innehållande bland annat bakgrund, syfte och revisionsfrågor, revisionskriterier, avgränsning, metod, bemanning och budget.

3. ÅRETS RESULTAT

Fastställd revisionsplan för 2023 har genomförts inom den budget som fullmäktige fastställt.

3.1 Grundläggande granskning

I kommunallagen anges att revisorerna årligen ska granska all verksamhet inom styrelsens och nämndernas verksamhetsområden. I och med detta har vi genomfört en granskning av styrelsens och nämndernas ansvarsutövning, det vill säga hur de styr, följer upp och kontrollerar sina verksamheter. Inom ramen för den grundläggande granskningen har dialogmöten genomförts med kommunstyrelsens och samtliga nämnders presidier, inför avgivande av revisionsberättelsen. Även förvaltningsledningarna deltar i stor utsträckning vid dessa möten.

Inom ramen för den grundläggande granskningen har även tidigare års granskningar följts upp. Under 2023 har följande granskningar följts upp:

TYRESÖ KOMMUN

Revisionen

- Granskning av delegation inom bygglov
- Granskning av skydd mot assistansfusk

I ovanstående granskningar har totalt 25 rekommendationer lämnats. Av dessa bedöms elva vara åtgärdade, åtta bedöms vara delvis åtgärdade och sex ej åtgärdade.

3.2 Granskning av informationssäkerhet i praktiken

Syftet med granskningen var att bedöma om det finns brister i det praktiska arbetet med IT- och informationssäkerhet i kommunen genom att testa utbildning och medvetenhet hos kommunens medarbetare. Testet genomfördes genom att simulera ett angrepp via e-post i syfte att bedöma i vilken utsträckning en angräpare riskerar att komma åt kommunens IT-miljöer.

Den sammanfattande bedömningen var att det finns brister gällande utbildning och medarbetarnas medvetenhet inom informationssäkerhet i Tyresö kommun. I granskningen konstateras att för de flesta av kommunens förvaltningar är risken hög eller mycket hög att utsättas för en fullbordad phishing-attack.

Vidare bedöms att incidenthanteringsprocessen inte aktiveras på ett ändamålsenligt sätt i kommunen. Inrapportering av misstanke om falska e-postmeddelanden är förhållandevis låg vilket tyder på en ineffektiv incidenthantering.

Kännedomen om riktlinjerna för hantering och rapportering av falska e-postmeddelanden är låg. Granskningen visar att en betydande andel av medarbetarna inte vet att de ska rapportera en pågående phishing-attack eller hur de ska gå till väga för att rapportera.

Granskningen visar att kommunen måste vidta åtgärder för att förbättra sin motståndskraft mot phishing-attacker.

I granskningen rekommenderas kommunstyrelsen att:

- Informera om riktlinjer för informationssäkerhet och phishing
- Tydliggöra och informera om rutiner för rapportering av misstänka e-postmeddelanden
- Genomföra teoretiska och praktiska utbildningar inom phishing

3.3 Granskning av lärares förutsättningar

Syftet med granskningen var att bedöma om lärare har ändamålsenliga förutsättningar för att bedriva sitt arbete enligt skollagens krav. Granskningens sammanfattande bedömning är att barn- och utbildningsnämnden inte i tillräcklig grad tar ansvar för att säkerställa goda förutsättningar för lärarna.

Det finns ett system för resursfördelning som beaktar fördelning av resurserna mellan skolenheterna efter elevernas behov. Den socioekonomiska fördelningen av anslag baseras på en demografisk fördelning och politiska prioriteringar. Lärarbehörigheten är förhållandevis hög vilket skapar goda förutsättningar för lärarna.

Det finns riktlinjer för hur lärare ska arbeta med ledning och stimulans av eleverna, inklusive hemmasittare, för att öka måluppfyllelsen. Det pågår ett arbete kring särskilt stöd, särskilt begåvande elever och frånvaro. I enkätundersökningen som genomfördes inom ramen för granskningen framkommer att en stor andel lärare endast till viss del eller inte alls upplever att det finns fungerade rutiner/arbetsätt kring de olika områdena.

Granskningen visar att lärare inte upplever att de får det stöd de behöver så de kan utföra sitt arbete, särskilt uppmärksammas stödet från rektor och elevhälsa som bristande. Barn- och utbildningsnämnden bedöms inte tillräckligt följa upp lärarnas syn på sin arbetsituation och sin arbetsmiljö.

I granskningen rekommenderas barn- och utbildningsnämnden att:

- Justera den socioekonomiska fördelningen i förhållande till den totala budgeten
- Fastställa resursfördelningsmodellen, det vill säga enligt vilka principer resurserna fördelas
- Stärka och följa upp så att lärarna känner sig trygga och välinformerade om rutiner och arbetssätt kring ledning och stimulans för samtliga elever
- Särskilt bevaka de skolor som sticker ut negativt avseende upplevt stöd från rektor, och vidta åtgärder för att säkra en positiv utveckling
- Kontinuerligt följa upp lärarnas förutsättningar och syn på sin arbetsituation och sin arbetsmiljö

3.4 Granskning av delårsrapport 2023

Revisorerna har att bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål kommunfullmäktige beslutat. Bedömningen är att kommunen efterlever kraven på redovisning och beräkning av balanskravsresultatet samt att kommunen uppfyller kravet på en ekonomi i balans och god ekonomisk hushållning baserat på utvärdering av finansiella mål och verksamhetsmål.

Baserat på den översiktliga granskningen bedöms att det upprättade delårsbokslutet, i allt väsentligt, ger en rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 augusti 2023 samt av dess finansiella resultat för perioden januari – augusti 2023.

3.5 Granskning av intern kontrollmiljö kopplat till räkenskaperna

Syftet med granskningen var att bedöma om verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och att den interna kontrollmiljön är tillräcklig samt att räkenskaperna är rättvisande.

Granskningen har särskilt inriktats på väsentliga redovisningsprocesser såsom löner, bokslutsprocess/avstämningar, inköpsprocessen inklusive köp av huvudverksamhet, faktureringsprocessen, investeringsprocessen och hantering av anläggningstillgångar samt exploatering och närståendetransaktioner. Granskningen är inte av sådan omfattning att den klarlägger samtliga svagheter som kan förekomma i kommunens kontrollsystem.

Inga väsentliga fel har uppmärksamrats i den finansiella rapporteringen men iakttagelser och vissa brister föranleder ett antal rekommendationer som syftar till att förstärka den interna kontrollen.

I granskningen lämnas därför följande rekommendationer till kommunen:

Bokslutsprocessen

- Att löpande följa upp tidplanen så att slutgiltiga reviderade siffror för Tybo kan konsolideras in i den sammanställda redovisningen inom överenskommen tidsplan.

Löneprocessen

- Att kommunen inför en rutin där logglistor över ändringar i fasta data kontrolleras för att säkerställa att gjorda ändringar är korrekta och i enlighet med beslut. Vi vill understryka vikten av att denna kontroll sker regelbundet och skall dokumenteras på ett sådant sätt att det i

efterhand är möjligt att verifiera att kontrollen utförts. Denna rekommendation har lämnats under flera år.

Inköpsprocessen inklusive köp av huvudverksamhet

- Att överväga att införa en dokumenterad kontroll vid överläsning av data från försystem till ekonomisystem för att säkerställa fullständigheten.
- Att överväga en central översyn av avtal genom att införa avtalskatalog eller liknande.

Faktureringsprocessen

- Att dokumentera kontrollen vid överföring från faktureringsystemet till ekonomisystemet. Enligt information görs en kontroll, men denna dokumenteras inte.

Exploateringsprocessen

- Att tillämpa delprojekt i utökad omfattning av större projekt för att underlätta för delaktivering samt att projekt som har tagits i bruk ska aktiveras omgående.
- Att tydliggöra rutinerna och dokumentera de kontrollmoment som uppkommit utifrån investeringspolicyn.

Närståendetransaktioner

- Att kommunen upprättar en närståendeförteckning. Kommunen bör även överväga att implementera en process för att identifiera och utvärdera närståendetransaktioner.

3.6 Granskning av kvalitet i hemtjänsten

Den sammanfattande bedömningen är att äldre- och omsorgsnämnden i allt väsentligt säkerställer hemtjänstens arbete med att utveckla och säkra kvaliteten i kommunens hemtjänst.

Sedan föregående granskning av hemtjänsten har nämnden tydliggjort uppföljning av kvalitetsmålen och sett över kraven som kommunen ställer på privata utförare. Inom egenregi pågår ett utvecklingsarbete för att göra medarbetarna mer delaktiga i att ta fram och följa upp mål, öka tillgången till relevanta rutiner och etablera den nya enhetsorganisationen.

Överenskommelsen som reglerar egenregins hemtjänstverksamhet är i behov av uppdatering. Inom nämnden genomförs interna granskningar av verksamheten. Granskningarna kan tillämpas inom nämnden i ett kvalitetsutvecklingssyfte och utgöra underlag för nämndens styrning och prioriteringar.

Brukare är involverade i utformandet av sina hemtjänstinsatser och genomförandeplaner. Kommunen följer upp brukarens upplevelse av sin hemtjänstutförare och kontakt med biståndshandläggare genom interna och externa brukarundersökningar. Samverkan med regionen, framför allt med vårdcentralerna, behöver förbättras. Det pågår ett arbete inom projektet God och Nära vård att inventera och upprätta överenskommelser med regionen. Bedömningen är att det är av vikt att överenskommelserna upprättas och implementeras i verksamheterna.

I granskningen rekommenderas äldre- och omsorgsnämnden att:

- Säkerställa att förvaltningen och egenregins påbörjade utvecklingsarbete, till exempel implementering av en ny organisation samt översyn av rutiner och tillgången till dem, fortgår enligt plan
- Säkerställa att översyn av överenskommelse gällande hemtjänst i egenregi genomförs
- Följa och utvärdera pågående arbete med att utveckla medarbetarnas delaktighet i kvalitetsarbetet

- Tillse att uppdraget inom projektet God och Nära vård, att ta fram samverkansöverenskommelser mellan regionen och kommunen, slutförs och implementeras i verksamheterna
- Överväga hur resultatet av de interna granskningsrapporterna kan användas i verksamheternas kvalitetsutvecklingsarbete och som underlag för nämndernas styrning och prioriteringar

3.7 Granskning av kommunstyrelsens rutiner för säkerhet i IT-infrastruktur

Syftet med granskningen var att bedöma om kommunstyrelsen har säkerställt en ändamålsenlig styrning, intern kontroll och uppföljning avseende hantering av programförändringar, behörighetshantering och drift rutiner för system som är centrala för den finansiella rapporteringen. Granskningen omfattade fyra av kommunens IT-system: ekonomisystemet RoR, lönesystemet Heroma, faktureringsystemet Future och försörjningssystemet Treserva.

Granskningen genomfördes inom ramen för den utökade finansiella revision som krävs i enlighet med den nya standarden för kommunal räkenskapsrevision.

Den sammanfattande bedömningen är att kommunstyrelsen inte i tillräcklig utsträckning har säkerställt en ändamålsenlig styrning, intern kontroll och uppföljning för de granskade områdena.

Kommunstyrelsen har inte säkerställt relevanta styrdokument för vardera granskat område, det saknas även tydliga och dokumenterade riktlinjer för vissa områden. Granskningen visar att kommunen inte säkerställt uppföljning och efterlevnad av kommunens riktlinjer. Bedömningen är att kommunstyrelsen för flertalet system inte har säkerställt tydliga definierade roll- och ansvarsfördelningar för arbete avseende programförändringar och drift rutiner.

I granskningen rekommenderas kommunstyrelsen att:

- Säkerställa att relevanta styrdokument finns framtagna och att tillhörande riktlinjer implementeras
- Processer för uppföljning av efterlevnad av kommunens riktlinjer och rutiner implementeras och genomförs
- Roll- och ansvarsfördelningar förtydligas och beslutas

3.8 Granskning av årsredovisning 2023

Syftet med granskningen var att bedöma om årsredovisningen är upprättad enligt lag och god redovisningssed samt om resultaten är förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning.

Den sammanfattande bedömningen är:

- Att årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad enligt gällande regelverk (lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och normering från Rådet för kommunal redovisning (RKR).
- Att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens ekonomiska resultat, budgetutfall, finansiering och ekonomiska ställning, med undantag för den redovisningsmässiga hanteringen av finansiell leasing.
- Att förvaltningsberättelsen är upprättad i enlighet med gällande regelverk och är förenlig med årsredovisningens övriga delar.
- Att utfallen i årsredovisningen är förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i ett finansiellt perspektiv.
- Att utfallen i årsredovisningen är förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i ett verksamhetsperspektiv.

TYRESÖ KOMMUN

Revisionen

Enligt Rådet för kommunal redovisning (RKR) ska kommuner redovisa vissa leasingavtal som finansiella leasingavtal. Tyresö kommun har påbörjat en utredning avseende klassificeringen av det avtalet som finns med Tyresö Nya Badanläggning AB. Det är sannolikt att delar av den redovisningen som nu redovisas som operationell kommer att övergå till att redovisas som finansiell leasing.

Inga väsentliga avvikelser har noterats i granskningen som föranleder brister som kan leda till väsentliga fel i den finansiella rapporteringen. Noterade brister kopplat till anläggningsregister och reserv för osäkra kundfordringar föranleder dock rekommendationer.

I granskningen lämnas rekommendationer inom följande områden:

Anläggningsregister

- Kommunen bör undersöka möjligheten att implementera fler parametrar i anläggningsregistret.

Reserv för osäkra kundfordringar

- Kommunen bör se över sin rutin avseende hantering av osäkra kundfordringar i samband med bokslutsarbetet samt förtydliga vilken princip som används vid hantering av osäkra kundfordringar.

Inom ramen för granskningen av årsredovisningen har också granskning genomförts avseende i vilken utsträckning balanskravsresultatet redovisas korrekt, samt om kommunen lever upp till kraven på en god ekonomisk hushållning. I samband med granskningen noteras inga avvikelser och vi gör bedömningen att kommunen uppnår en god ekonomisk hushållning för 2023.

Tyresö den 11 april 2024

Tommy Karlsson, ordförande

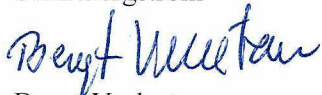
Ingela Carlsson, vice ordförande

Sven Bergström

Maud Rosendahl

Bengt Verlestam